

Sygn. akt I ACa 1009/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Halina Zarzeczna (spr.)
Sędziowie:	SA Ryszard Iwankiewicz SA Edyta Buczkowska-Żuk
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa F.

przeciwko S. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 17 września 2015 roku, sygn. akt VI GC 34/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA R. Iwankiewicz SSA H. Zarzeczna SSA E. Buczkowska-Żuk

I ACa 1009/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 września 2015r. Sąd Okręgowy w Koszalinie w sprawie z powództwa F. z siedzibą w W. przeciwko S. Z. o zapłatę oddalił powództwo (pkt 1.) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem kosztów procesu (pkt 2.).

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były okoliczności, zgodnie z którymi Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe (...) sp. z o.o. w K. zostało utworzone w 1993r. Jego podstawowym zakresem działalności była produkcja

szkła technicznego, ceramicznych izolatorów i osłon izolacyjnych, obróbka metali, produkcja narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia.

Sytuacja finansowa spółki z upływem lat pogarszała się, stan niewypłacalności w rozumieniu przepisów prawa upadłościowego i naprawczego, obligujący pozwanego, pełniącego w tym czasie funkcję członka zarządu, do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości istniał od wielu lat w sposób permanentny, pomimo częściowej realizacji zobowiązań. Względem Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) sp z o.o. , jego wierzyciele dwukrotnie zgłosili wniosek o ogłoszenie upadłości, które zostały oddalane z uwagi na brak wystarczającego majątku na pokrycie kosztów postępowania. Postanowieniem z dnia 8 listopada 2011r. wydanym w sprawie VII GU 66/11 Sąd Rejonowy w Koszalinie ogłosił upadłość (...) spółki z o.o., w której pozwany również pełnił funkcję członka zarządu.

S. Z. pełnił funkcję Prezesa Zarządu przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) spółki z o.o. w K..

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2012r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Koszalinie VII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych w sprawie VII Gzd 16/11 pozbawiono S. Z. prawa prowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat. W związku z powyższym, postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie IX Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 23 maja 2012r. wpisano pozwanego do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych KRS.

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej także: „Fundusz”) w ramach obowiązków ustawowych, na podstawie art. 16 ustawy z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy wypłacił w latach 2012 – 2013 na rzecz pracowników Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) spółki z o.o. w K. świadczenia w łącznej kwocie 303.629,34 zł. Wyплаты te poprzedzone były indywidualnymi wnioskami pracowników o wypłatę świadczeń z funduszu. Pierwsza wypłata została dokonana w dniu 26 października 2012r. a ostatnia 13 listopada 2013r.

W związku z wypłatą świadczeń pracowniczych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wzywał Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe (...) spółkę z o.o. w K. do ich zwrotu. Wezwania te pozostały bezskuteczne, wobec czego powód wystąpił na drogę sądową o zapłatę i uzyskał stosowne orzeczenia zaopatrzone w klauzule wykonalności. Dysponując tytułami wykonawczymi Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych skierował wnioski o egzekucję należności objętych tymi tytułami, które to egzekucje prowadzone przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno – Handlowemu (...) spółce z o.o. w K. okazały się bezskuteczne.

W dniu 11 września 2014r. Fundusz skierował do S. Z. wezwanie do zapłaty kwoty 370.644,89 zł, w tym kwoty 303.629,34 zł tytułem należności głównej, kwoty 47.215,55 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych na dzień 11 września 2014r. oraz kwoty 19.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, wraz z dalszymi odsetkami do dnia spłaty należności głównej, zakreślając termin 14 dni od daty doręczenia wezwania. W wezwaniu tym wskazano, że pozwany jako członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) wynikającej z art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli wykaże okoliczności wskazane w paragrafie 2. powołanego przepisu.

Sąd Okręgowy ustalił, że powyższe wezwanie pozostało bez odpowiedzi ze strony pozwanego, wobec czego pismem z dnia 27 marca 2015r. powód wystąpił do pozwanego z kolejnym wezwaniem do zapłaty kwoty 387.997,53 zł (obejmującej już zwiększoną należność z tytułu odsetek ustawowych). Pozwany ponownie nie uregulował należności wynikającej z wezwania.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo F. z siedzibą w W. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na podstawie analizy materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji uznał, że powód udowodnił istnienie niezaspokojonego zobowiązania Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) spółki z o.o. w K. względem

powoda na kwotę 303.629,34 zł (należności głównej) z tytułu uregulowanych przez niego świadczeń pracowniczych. Sąd oparł się w tym zakresie na przedłożonych przez powoda prawomocnych nakazach zapłaty obejmujących powyższą sumę należności, będąc związany ich rozstrzygnięciem na podstawie art. 365 k.p.c. Jednocześnie w ocenie Sądu, powód wykazał także drugą przesłankę uzasadniającą pociągnięcie do odpowiedzialności subsydiarnej członka zarządu spółki (...) za jej zobowiązania tj. bezskuteczność egzekucji wobec powyższej spółki, ponieważ zgodnie z postanowieniami Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie M. W. z dnia 1 sierpnia 2013r., 10 września 2013r., 28 stycznia 2014r., 26 lutego 2014r. czy z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie S. S. wszczęte postępowania egzekucyjne przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno – Handlowemu (...) sp. z o.o. w K. zostały umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. z uwagi na bezskuteczność egzekucji wyrażającą się brakiem majątku dłużnika.

Następnie Sąd Okręgowy podkreślił, że niezależnie od wykazania powyższych przesłanek przez powodowy Fundusz, w okolicznościach niniejszej sprawy według Sądu pozwany S. Z. nie ponosi względem powoda odpowiedzialności za spełnione przez niego świadczenia pracownicze. Sąd wskazał, że na tle ugruntowanej linii orzeczniczej do pociągnięcia do odpowiedzialności członka zarządu w świetle art. 299 k.s.h. konieczne jest wykazanie, że konkretne zobowiązanie spółki z o.o. istniało w czasie, w którym dana osoba była członkiem zarządu spółki oraz niemożliwość wyegzekwowania tego zobowiązania przeciwko spółce czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy to już po jej odwołaniu z zarządu.

Sąd Okręgowy przy tym zaznaczył, że z dniem 9 stycznia 2012r. a więc z dniem wydania postanowienia w sprawie VII Gzd 16/11 pozwany został pozbawiony m.in. prawa pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres trzech lat. W konsekwencji z dniem 9 stycznia 2012r. pozwany nie mógł już pełnić funkcji Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) spółki z o.o. w K.. Ponadto Sąd miał na względzie, że pierwsza wypłata świadczenia pracowniczego przez powoda została dokonana w dniu 26 października 2012r., a więc w czasie gdy pozwany nie miał prawnej możliwości piastowania stanowiska w zarządzie przedsiębiorstwa.

Ustosunkowując się do argumentacji strony powodowej odnośnie figurowania pozwanego w rejestrze przedsiębiorców KRS jako jedynego członka zarządu, Sąd podkreślił, że do odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. może zostać pociągnięta osoba, która w czasie istnienia podstawy zobowiązania była członkiem zarządu spółki. Sąd również wskazał, że z uwagi na deklaratoryjny charakter wpisu członka zarządu do rejestru przedsiębiorców, okoliczność figurowania pozwanego w rejestrze do dnia 9 stycznia 2013r. jako członka zarządu nie jest równoznaczne z ponoszeniem odpowiedzialności przez tę osobę, ponieważ domniemanie prawdziwości wpisu w KRS-ie ma charakter wrzuszalny. Natomiast okoliczności niniejszej sprawy pozwalały na wrzucenie domniemania prawdziwości danych wpisanych w rejestrze przedsiębiorców KRS.

W konsekwencji Sąd Okręgowy przyjął, że pomimo figurowania pozwanego w charakterze członka zarządu w rejestrze spółki (...) w dniu powstania zobowiązań dochodzonych przez powoda, to z uwagi na orzeczony względem pozwanego zakaz pełnienia m.in. funkcji członka zarządu nie było możliwe pociągnięcie pozwanego do odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. za zobowiązania powstałe po dniu 9 stycznia 2012r., którego odpowiedzialność po tej dacie w niniejszej sprawie została wyłączona.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zobowiązując stronę powodową do zwrotu na rzecz pozwanego kwoty 7.217 złotych.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, który zaskarżył go w całości i wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I. instancji do ponownego rozpoznania;

ewentualnie

2. zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 387.997,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W przypadku oddalenia apelacji powód wniósł o nieobciążanie powoda kosztami postępowania lub o zniesienie kosztów postępowania oraz zmianę wyroku w pkt 2. poprzez zniesienie kosztów postępowania.

Powód wyrokowi Sądu Okręgowemu zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego:

a. art. 299 § 1 k.s.h. w wyniku uznania, że osoba, wobec której wydano zakaz pełnienia funkcji członka zarządu w spółce handlowej, nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 229 k.s.h. za zobowiązania spółki powstałe po dacie postanowienia ustanawiającego zakaz, pomimo tego, że figurowała w KRS jako członek zarządu, jak również w wyniku nieuwzględnienia okoliczności, że zobowiązania, których sprawa dotyczy powstały w związku ze stosunkiem pracy jaki nawiązany został przez Spółkę reprezentowaną przez pozwanego jeszcze w okresie przed wydaniem i uprawomocnieniem się postanowienia w sprawie pozbawienia prawa pełnienia funkcji członka zarządu;

b. art. 14 i 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 1997r. Nr 121 poz. 769 ze zm. dalej: „u.k.r.s.”) w wyniku nieuwzględnienia zasady domniemania wiary publicznej rejestru oraz w wyniku uznania, że orzeczenie zakazu pełnienia funkcji członka zarządu rodzi skutek prawny wobec osób trzecich, podczas gdy orzeczenie takie rodzi skutek prawny w stosunku do członka zarządu, zaś wobec osób trzecich skutek prawny wywołuje stosowny wpis w KRS;

2) naruszenie prawa procesowego:

a. w wyniku pominięcia treści pisma powoda z dnia 20 maja 2015 r. i z dnia 24 czerwca 2015 r., a w szczególności dowodów w nich wskazanych, a tym samym okoliczności, które te dowody miały wykazywać, przede wszystkim zaś okoliczności, że powód zaspokoił świadczenia za okresy od 01.12.2011 do 05.07.2013 r.;

b. art. 98 § 1 k.p.c. w wyniku uznania, że powód jest stroną przegrywającą, podczas gdy powód wykazał przesłanki z art. 299 § 1 k.s.h po swojej stronie, natomiast uwzględnienie przez Sąd zarzutów pozwanego, a tym samym uwolnienie go od odpowiedzialności w trybie art. 299 k.s.h zależało od oceny Sądu;

3) nierozpoznanie istoty sprawy w związku z całkowitym pominięciem kwestii dotyczących możliwości uwolnienia się członka zarządu od odpowiedzialności za zobowiązania spółki w przypadkach, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h. i brakiem zbadania czy w przedmiotowej sprawie członek zarządu tj. pozwany może skutecznie powołać się na przesłanki uwalniające.

W uzasadnieniu przedłożonej apelacji, powód rozwinął argumentację w zakresie zasadności podniesionych zarzutów i konieczności zmiany wyroku w kierunku przez niego wskazanym.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniósł o:

1. oddalenie apelacji powoda w całości;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

3. dopuszczenie dowodu z załączonych do odpowiedzi na apelację dokumentów:

a) postanowienia z dnia 7 grudnia 2012 r., na okoliczność jak w treści uzasadnienia odpowiedzi na apelację, w szczególności nie posiadania przez (...) Sp. z o.o. w K. organu uprawnionego do reprezentacji w związku z orzeczeniem w stosunku do pozwanego zakazu prowadzenia działalności;

b) postanowienia z dnia 18 grudnia 2012 r., na okoliczność jak w treści uzasadnienia odpowiedzi na apelację, w szczególności wszczęcia z urzędu postępowania o wykreślenie z rejestru danych dotyczących Prezesa Zarządu Spółki, nie posiadania przez (...) Sp. z o.o. organu uprawnionego do reprezentacji w związku z orzeczeniem w stosunku do pozwanego zakazu prowadzenia działalności;

c) postanowienia z dnia 9 stycznia 2013 r. na okoliczność jak w treści uzasadnienia odpowiedzi na apelację, w szczególności wykreślenia z urzędu S. Z. jako Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o. w K..

W uzasadnieniu przedłożonej odpowiedzi na apelację, pozwany rozwinął argumentację w zakresie braku podstaw do zmiany wyroku w kierunku wskazanym przez stronę powodową odnosząc się szczegółowo do zarzutów podniesionych w apelacji i wskazując na zasadność rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Ponadto wniósł o przeprowadzenie postępowania dowodowego celem stwierdzenia bezzasadności wywiezionej apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne zasadnicze ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji w niniejszej sprawie, jako że są one prawidłowe, kompleksowe i znajdują pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowym zebranym w sprawie. Sąd drugiej instancji akceptuje także rozważania prawne zaprezentowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym dalsza argumentacja Sądu Apelacyjnego, funkcjonalnie odnosząca się do zarzutów apelacji, koncentruje się na tych aspektach, które eksponowano w apelacji. Natomiast obszerność i szczegółowość tych wszystkich motywów, których apelacja nie zwalcza oraz tych, które uznaje za własne, Sąd Apelacyjny czyni zbędnym ich powtórzenie w toku dalszej argumentacji.

Ustosunkowując się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przepisu prawa materialnego a mianowicie art. 299 k.s.h. wskazać należy, że bezspornym jest okoliczność, co też przyjął Sąd I. instancji, że zobowiązania spółki wobec powoda powstały na skutek wypłaty środków z F. (dalej także: „Fundusz”) na pokrycie roszczeń pracowniczych na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121 ze zm., dalej: „u.o.r.p.”). W treści art. 23 powołanej ustawy wskazane zostały wierzytelności objęte subrogacją (wypłacone świadczenia pracownicze) oraz uregulowano, że nabycie roszczenia subrogacyjnego następuje ex lege wobec niewypłacalnego pracodawcy lub masy upadłości (art. 518 § 1 pkt 4 k.c. Dz.U. z 1964 Nr 16 poz. 93 ze zm.). W konsekwencji dochodzi do ustawowego przelewu na Fundusz wierzytelności, jakie przysługiwały pracownikom względem pracodawcy zapłaconych przez tenże Fundusz z momentem ich przekazania na wypłatę świadczeń albo wypłaty świadczeń ze środków Funduszu.

Jednocześnie wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjęto, że zupełnie odmienne jurydycznie jest roszczenie Funduszu wobec członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dochodzone na podstawie art. 299 k.s.h. i nie jest zasadne przyjęcie, że wierzytelność odszkodowawcza wynikająca z tego powołanego artykułu jest także objęta wymienioną subrogacją. Przedstawiona przez apelującego argumentacja pomija istotne zagadnienia, a mianowicie że wspomniany przepis art. 23 ust. 1 u.o.r.p. zawiera ściśle określony przedmiotowy i podmiotowy zasięg takiej subrogacji, na co zwraca uwagę orzecznictwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CSK 102/08, postanowienie z dnia 10 grudnia 2009 r., III CZP 109/09, oraz wyroki z dnia: 17 marca 2010 r., II CSK 506/09 i z 17 czerwca 2011r., II CSK 571/10). Niewątpliwie, przyjęta w art. 299 k.s.h. odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki może służyć ochronie wierzytelności z art. 23 ust. 1 u.o.r.p., jednakże niezasadne jest stanowisko apelującego, że wspomnianą subrogacją jest objęta również wierzytelność Funduszu dochodzona na podstawie art. 299 k.s.h. Fundusz wypłacając bowiem zaległe świadczenia pracownicze pracownikom spółki (...) wstąpił wobec ich pracodawcy w prawa zaspokojonych wierzycieli zgodnie z art. 518 § 1 pkt 4 k.c.. Podzielając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powyższych orzeczeniach stwierdzić należy, że Funduszowi przysługuje własne roszczenie w razie zaistnienia objętych art. 299 k.s.h. przesłanek odpowiedzialności

członków zarządu niewypłacalnej spółki i jednocześnie to roszczenie powstaje i staje się wymagalne dopiero z dniem wypłaty środków przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Na gruncie art. 299 k.s.h. określone tamże zobowiązanie spółki z o.o. należy rozumieć jako odpowiednik wierzytelności Funduszu o zwrot wypłaconych środków pieniężnych pracownikom spółki (...), które to roszczenie powstało dopiero w dniu ich faktycznej wypłaty, nie zaś jak twierdzi apelujący w dniu powstania zobowiązania spółki (...) względem jej pracowników (por. wyrok SN z 17 czerwca 2011r., II CSK 571/10, Lex nr 847124; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 26 listopada 2014r., I ACa 688/14, Legalis nr 1213705; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 października 2013r., V ACa 381/13, LEX nr 1403718).

Wskazując, że przesłankami odpowiedzialności pozwanego w trybie art. 299 k.s.h. są: istnienie określonego zobowiązania spółki z o.o. w czasie, w którym dana osoba była członkiem zarządu spółki (a więc niepowstałego później), oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy to już po jej odwołaniu z zarządu oraz mając na względzie dotychczasowe postępowanie stwierdzić należy, że spór między stronami dotyczy oceny, czy został spełniony warunek konieczny pociągnięcia do odpowiedzialności cywilnej pozwanego na podstawie art. 299 k.s.h. a polegający na istnieniu przedmiotowych wierzytelności Funduszu w czasie sprawowania przez pozwanego mandatu członka zarządu spółki (...). Pozostałe bowiem przesłanki nie były przedmiotem sporu między stronami. Podkreślić należy, że w literaturze przedmiotu i orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 299 k.s.h. ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 26 listopada 2014r., I ACa 688/14, Legalis nr 1213705; wyrok SN z 17 czerwca 2011r., II CSK 571/10, Legalis nr 420458; wyrok SN z 16 maja 2012r., IV CKN 933/00, Legalis nr 59551). Za takim określeniem kręgu osób odpowiedzialnych przemawia funkcja omawianej odpowiedzialności. Powyższa odpowiedzialność została skonstruowana jako sankcja za prowadzenie spraw spółki w sposób prowadzący do bezskuteczności egzekucji jej zobowiązań. Nie ulega natomiast wątpliwości, że oddziaływać na spółkę w sposób przeciwdziałający bezskuteczności egzekucji jej zobowiązań mogą jedynie osoby, które w czasie istnienia tych zobowiązań wchodziły w skład zarządu spółki.

W niniejszej sprawie, co wynika bezpośrednio z załączonych do pozwu dowodów, w szczególności przedprocesowych wezwań do zapłaty (k. 19-20), środki finansowe były wypłacane pracownikom spółki (...) przez powodowy Fundusz w okresie od 26 października 2012r. do 13 listopada 2013r., a więc po 9 stycznia 2012 roku gdy przeciwko pozwanemu S. Z. został orzeczony sądowy zakaz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat jak również po 23 maja 2012r., gdy pozwany S. Z. z urzędu został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Dłużników Niewypłacalnych pod numerem (...). W konsekwencji należy stwierdzić, że zobowiązania spółki (...) wobec F. jeszcze nie istniały w czasie sprawowania przez pozwanego mandatu członka zarządu tejże spółki.

Z tej przyczyny ewentualna okoliczność, że powodowy Fundusz zaspokoił zobowiązania pracownicze spółki (...) za okres od grudnia 2011r. do czerwca 2013r. nie miała znaczenia, jeżeli wypłata świadczeń nastąpiła po dniu 9 stycznia 2012r. Podkreślenia wymaga fakt, że strona powodowa dochodzi w niniejszym postępowaniu zobowiązań spółki (...) wobec strony powodowej wynikających z faktu zaspokojenia roszczeń pracowniczych, co nastąpiło w okresie od 26 października 2012r. do 13 listopada 2013r. czyli powstałych już po orzeczeniu zakazu pełnienia m.in. funkcji członka zarządu w spółkach z o.o. przez pozwanego, których wyegzekwowanie przez powoda w drodze egzekucji okazało się bezskuteczne. Także argumentacja strony powodowej, że zobowiązania powstały w związku ze stosunkami pracy, które zostały nawiązane przez spółkę (...) reprezentowaną jeszcze przez pozwanego jako chybiona nie zasługiwała na uwzględnienie. Na stronie powodowej bowiem spoczywał obowiązek wykazania, że na dzień powstania zobowiązania a więc dnia wypłaty środków pieniężnych, pozwany w dalszym ciągu pełnił funkcję członka zarządu przedmiotowej spółki, nie zaś na dzień powstania zaspokojonych przez Fundusz zobowiązań pracowniczych, któremu to obowiązkowi powód nie sprostał.

Ponadto stwierdzić należy, że osoba, która przestała pełnić funkcję członka zarządu spółki z o.o. nie ma już od tej chwili wpływu na prowadzenie spółki i nie może jej reprezentować. Tym samym wyłączona zostaje jej odpowiedzialność

za zobowiązania spółki powstałe po tej dacie, i to wbrew twierdzeniu apelującego, nawet jeśli jej wpis jako członka zarządu nadal figuruje jeszcze w Krajowym Rejestrze Sądowym. Istnienie takiego wpisu nie rozstrzyga bowiem o ponoszeniu przez tę osobę odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. (por. wyrok SN z dnia 15 czerwca 2011 r., CSK 347/10, oraz z dnia 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, i powołane tamże orzecznictwo). W przedmiocie bowiem zarzutu strony apelującej odnośnie naruszenia art. 14 oraz 17 u.k.r.s. stwierdzić należy, że również wywód w tym zakresie nie mógł doprowadzić do zmiany orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Apelujący bowiem nie dostrzega, jak to wynika z dokumentów zawartych w aktach sprawy, że postanowieniem z dnia 23 maja 2012r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Koszalinie IX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pozwany S. Z. z urzędu został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Dłużników Niewypłacalnych pod numerem (...) w sprawie (...) (k. 46). Jak wynika z powyższego postanowienia, wpis został dokonany na podstawie art. 55 pkt 4 u.k.r.s. z uwagi na pozbawienie pozwanego prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika przedsiębiorcy, członka rady nadzorczej i komisji rewizyjnej w spółkach akcyjnych, spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielniach, fundacjach lub stowarzyszeniach, który to zakaz został wydany przez Sąd Rejonowy w Koszalinie w sprawie VII GZD 16/12 w dniu 9 stycznia 2012r.

Zgodnie natomiast z art. 1 ust. 2 u.k.r.s. rejestr dłużników niewypłacalnych jest trzecim rodzajem rejestru wchodzącym w skład KRS, który w świetle art. 8 u.k.r.s. jest jawny i każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w Rejestrze za pośrednictwem Centralnej Informacji. Mając na względzie znaczenie rejestru dłużników niewypłacalnych, rozumianego jako scentralizowane źródło informacji o podmiotach i zdarzeniach mających znaczenie prawne, Sąd Najwyższy wskazał na rolę rejestru dłużników niewypłacalnych stwierdzając, że rejestr ten spełnia funkcję ewidencyjną i informacyjną oraz korzysta z domniemania prawdziwości danych do niego wpisanych zgodnie z art. 17 ust. 1 u.k.r.s. (por. postanowienie SN z 19 lutego 2003r., V CK 7/03, OSN 2004, NR 4, poz. 67). W następstwie powyższego stwierdzić należy, że sama okoliczność nie wykreślenia pozwanego jako członka zarządu z KRS spółki (...), mając na względzie konstytutywny charakter orzeczenia wydanego w trybie art. 373 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1361 j.t. ze zm.), nie może powodować powstania odpowiedzialności pozwanego jako członka zarządu, skoro na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Koszalinie pozwany miał orzeczonego zakaz piastowania tej funkcji, co zostało ujawnione w rejestrze dłużników niewypłacalnych stanowiącym integralną część Krajowego Rejestru Sądowego.

W świetle natomiast art. 10 u.k.r.s. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych miał możliwość uzyskania informacji o tym, że zarząd spółki (...) wpisany w rejestrze przedsiębiorców jest niezgodny ze stanem rzeczywistym na podstawie danych zawartych w rejestrze niewypłacalnych dłużników. Z uwagi na to, że zgodnie z art. 58 u.k.r.s. wpisy w rejestrze dłużników niewypłacalnych nie podlegają obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, to nikt nie może zasłaniać się nieznaną treścią wpisu w rejestrze, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie mógł wiedzieć o wpisie w świetle art. 16 u.k.r.s. Jednakże zgodnie z treścią pozwu, apelujący posiadał wiedzę w powyższym zakresie, ponieważ sam powoływał się na okoliczność orzeczenia wobec pozwanego zakazu w trybie art. 373 prawa upadłościowego i naprawczego jako okoliczność uzasadniająca pociągnięcie pozwanego do odpowiedzialności zgodnie z art. 299 k.s.h. Tym samym pomimo figurowania pozwanego w rejestrze przedsiębiorców jako członek zarządu spółki (...) do dnia 9 stycznia 2013r. powód nie mógł się powoływać na domniemanie prawne uregulowane w treści art. 14 oraz 17 u.k.r.s. mając na względzie dane zawarte w rejestrze dłużników niewypłacalnych.

Na marginesie wskazać należy, że twierdzenie powodowego Funduszu, że pozwany pomimo zakazu pełnienia funkcji członka zarządu powinien przedsięwziąć odpowiednie działania celem zmiany składu zarządu jest nieuzasadnione. Zgodnie bowiem z art. 201 § 4 k.s.h., członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są powoływani na mocy uchwały wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Zgodnie z odpisem zupełnym spółki (...), jedynym jej wspólnikiem jest inna spółka: (...) sp. z o. o. z siedzibą w G. (k. 26-28). Powód w żaden sposób nie wykazał, że pozwany był uprawniony na podstawie umowy spółki do podjęcia działań celem wyłonienia nowego organu uprawnionego do reprezentowania spółki (...). Tym samym rozważania apelującego w tym zakresie były w całości bezzasadne.

Ustosunkowując się do zarzutu naruszenia prawa procesowego, a mianowicie pominięcia przez Sąd pierwszej instancji pism strony powodowej datowanych na dzień 20 maja 2015r. (k. 58-65) oraz na dzień 24 czerwca 2015r. (k. 116 i n.) w tym dowodów w nich wskazanych stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w postanowieniu wydanym na rozprawie w dniu 14 września 2015r. zaliczył w poczet materiału dowodowego dokumenty znajdujące na kartach 2-20, 36-41, 44-46, 58-64 oraz 67-114 (e-protokół 00:06:34 – 00:11:34 k.259) natomiast twierdzenia i wnioski dowodowe zawarte w piśmie z 24 czerwca 2015r. przez powoda zostały oddalone na podstawie art. 207 § 6 k.p.c. W konsekwencji wbrew twierdzeniom strony apelującej pismo z dnia 20 maja 2015r. zawarte na kartach 59-65 wraz z załącznikami, przy czym na karcie 65 wymienione są załączniki dołączone do tegoż pisma, które znajdują się na kartach 67-114, zostało zaliczone przez Sąd Okręgowy w poczet materiału dowodowego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Natomiast wnioski dowodowe zawarte w piśmie z 24 czerwca 2015r. zostały oddalone z uwagi na ich spóźnione zgłoszenie. W tym miejscu wskazać należy, że okoliczność wskazania w treści pisemnego uzasadnienia przez Sąd Okręgowy dokumentów przedłożonych wraz z pismem z dnia 24 czerwca 2015r., choć nieuzasadnione w kontekście postanowienia z 14 września 2015r., to jednakże nie miało wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia ponieważ harmonogram wypłat był okolicznością niesporną między stronami. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważenia słuszności powyższej decyzji Sądu Okręgowego. Ponadto pełnomocnik strony powodowej wnosząc pismo z 24 czerwca 2015r. w żaden sposób nie wykazał, dlaczego zawarte w nim wnioski dowodowe nie zostały wniesione na wcześniejszym etapie postępowania. Ponadto w treści uzasadnienia złożonej apelacji powód nie rozwinął argumentacji w powyższym zakresie ograniczając się do treści podniesionego zarzutu. Tym samym strona powodowa nie wykazała, że wypłacała świadczenia pracownicze na rzecz pracowników spółki (...) na dzień pełnienia funkcji członka zarządu przez pozwanego S. Z..

W przedmiocie zarzutu naruszenia art. 98 k.p.c. wskazać należy, że o wygraniu lub o przegraniu procesu decyduje ogólny wynik postępowania, nie zaś fakt wykazania poszczególnych przesłanek uzasadniających pociągnięcie pozwanego do odpowiedzialności w trybie art. 299 k.s.h. Tutejszy Sąd Odwoławczy podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 17 października 2011r. (I UZ 33/11; LEX nr 1227573), że o tym, w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała sprawę decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami ostatecznie uwzględnionymi, przy czym porównania tego dokonuje się mając na względzie ostateczny wynik procesu. Bezspornym jest, że ostatecznie strona powodowa w całości przegrała postępowanie przed Sądem Okręgowym, ponieważ jej powództwo zostało w całości oddalone. Przyjmując tok rozumowania strony apelującej należałoby przyjąć, że skoro udokumentowała dwie z trzech przesłanek, które muszą występować łącznie celem zastosowania art. 299 k.s.h. tj. istnienie niezaspokojonych zobowiązań przez spółkę (...) oraz bezskuteczność egzekucji wobec niej to tym samym niejako w 2/3 wygrała proces pomimo niewykazania wszystkich przesłanek koniecznych do zastosowania wobec pozwanego odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. Podkreślić należy, że niezależnie od ilości wykazanych przesłanek z art. 299 k.s.h. w ostatecznym rozrachunku powództwo nie zostało w żadnej części uwzględnione. Ponadto zaproponowana przez Fundusz metoda rozliczenia kosztów procesu stałaby w sprzeczności do zasady orzekania o kosztach całego postępowania uregulowanej w art. 98 k.p.c. Wskazać należy, że strona powodowa mogła podnieść zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. polegającego na jego niezastosowanie mimo istnienia przesłanek ku temu, jednakże przedmiotowy zarzut nie został sformułowany ani w treści apelacji ani na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie w dniu 16 grudnia 2015r. (skrócony protokołu rozprawy apelacyjnej k. 314-315).

Odnośnie zarzutu nierozpoznania istoty sprawy podkreślić należy, że rozpatrzenie okoliczności wykazania przez pozwanego przesłanek uwalniających go od odpowiedzialności uregulowanej w art. 299 k.s.h. byłoby uzasadnione w sytuacji, gdyby zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności określone w powołanym przepisie. Podkreślić należy, że dopiero w sytuacji wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności byłoby zasadne rozpatrywanie czy doszło do ziszczenia się przesłanek uwolnienia się od odpowiedzialności przez członka zarządu zgodnie z § 2 art. 299 k.s.h. W związku z tym, że strona powodowa nie wykazała wszystkich przesłanek koniecznych z art. 299 k.s.h. tym samym słusznie Sąd Okręgowy odstąpił od rozważań w kontekście spełnienia przesłanek uwalniających od powyższej

odpowiedzialności z uwagi na ich niecelowość. Tym samym zarzut apelującego polegający na nierozpoznanii istoty sprawy jako bezzasadny podlegał oddaleniu.

Przechodząc w tym miejscu do wniosków dowodowych zgłoszonych przez stronę pozwaną w treści odpowiedzi na apelację, dotyczących akt rejestrowych spółki (...) stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w postanowieniu wydanym na rozprawie w dniu 14 września 2015r. zaliczył w poczet materiału dowodowego odpowiedź na pozew wraz z załącznikami znajdujące się na kartach 36-41 oraz 44-46. Jednocześnie na tej samej rozprawie stwierdził, że niniejsza sprawa została wyjaśniona. W świetle natomiast art. 217 § 3 k.p.c. sąd pomija twierdzenia i dowody gdy okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że przeprowadzenie postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym jest bezprzedmiotowe a zawnioskowane dowody pominięto z uwagi na to, że okoliczności, na które zostały powołane zostały wyjaśnione.

W następstwie powyższego, apelacja powoda jako w całości niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji.

Koszty postępowania przed Sądem Odwoławczym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. uwzględniając wynik postępowania apelacyjnego, i w związku z tym należało zasądzić od powoda F. z siedzibą w W. na rzecz pozwanego S. Z. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym kwotę 5.400 zł (§ 6 pkt 7 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 490 ze zm.), o czym orzeczono w punkcie drugim sentencji.

SSA R. Iwankiewicz SSA H. Zarzeczna SSA E. Buczkowska-Żuk